

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 209/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. júla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. I. P., P., zastúpeného advokátom JUDr. P. P., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 CoE 10/2007 z 27. augusta 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. I. P. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. novembra 2007 doručená sťažnosť Mgr. I. P., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. P., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 CoE 10/2007 z 27. augusta 2007.

Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ ako súdny exekútor viedol pod sp. zn. Ex 578/99 exekučné konanie na návrh oprávneného - D., a. s., L. (ďalej len „oprávnený“), proti povinnému - H., P. (ďalej len „povinný“), o vymoženie 46 480,60 Sk s príslušenstvom. Dňa 20. februára 2007 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 23 Er 4053/99 z 15. februára 2007, ktorým tento súd na návrh sťažovateľa zastavil exekúciu v predmetnej veci z dôvodu, že oprávnený napriek jeho výzve nezložil preddavok na odmenu exekútora v určenej lehote. Zároveň okresný súd zaviazal povinného nahradiť sťažovateľovi trovy exekúcie v sume 15 423,70 Sk. Sťažovateľ podal proti uvedenému uzneseniu (proti výroku o trovách konania) odvolanie z 5. marca 2007, ktoré podal na poštovú prepravu 7. marca 2007.

Krajský súd uznesením sp. zn. 2 CoE 10/2007 z 27. augusta 2007 odvolanie sťažovateľa odmietol ako oneskorene podané, keď konštatoval, že odvolanie bolo osobne podané okresnému súdu 8. marca 2007, teda po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty na podanie odvolania.

Podľa tvrdenia sťažovateľa:

«Dňa 07. 03. 2007, teda v rámci odvolacej lehoty, som Odvolanie podal na poštovú prepravu.

Z poštového podacieho hárku je zreteľne vidno podaciu pečiatku pošty, ktorá zásielku prijala dňa 07. 03. 2007, pričom v „poznámke“ je uvedená aj spisová značka veci, pod ktorou vec vedieme na Exekútorskom úrade - EX 578/99.

Zároveň v prílohe predkladám kópiu obálky, v ktorej bolo Odvolanie odoslané, obsah obálky bol ako vždy štandardne označený, v tomto prípade okrem iného „578/99-102 Odvolanie“.

Odvolanie tak bolo podané včas, Krajský súd v Prešove sa ním mal zaoberať, čím by mi nebolo odobraté právo na súdnu ochranu.»

Sťažovateľ sa podnetom na podanie mimoriadneho dovolania Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) z 18. septembra 2007 domáhal preskúmania zákonnosti označeného uznesenia krajského súdu.

Generálna prokuratúra prostredníctvom Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) podnet sťažovateľa odložila prípisom z 26. októbra 2007.

Podľa názoru sťažovateľa:

«Z rozhodnutia, ktorým došlo k odloženiu podnetu však nevyplýva, že by prokurátor túto vec riadne preveril a to nie len z poštového hárku, ktorý som spolu s podnetom predložil, ale aj z doručenky a knihy prijatej pošty súdnej podateľne, či knihy odoslanej pošty súdneho exekútora.

Záver, že „nie je možné zistiť, či obsahom tejto zásielky bolo odvolanie, ktoré Krajský súd ako oneskorene podané odmietol“, potom bez ďalšieho odôvodnenia neobstojí a v tejto časti ide o nedostatočne preverenú vec a o nepreskúmateľné rozhodnutie.»

Sťažovateľ ďalej uviedol:

„V obálke, ktorú som podal na poštovú prepravu, sa okrem predmetného odvolania nachádzali aj dve ďalšie odvolania v iných exekučných veciach, vedených Okresným súdom v Prešove pod sp. zn.: 23 Er 4052/99 a sp. zn.: 23 Er 8235/00.

Sám som iniciatívne preštudoval všetky tri predmetné spisy, pričom som zistil, že obálka, v ktorej som podával odvolania sa nenachádza v žiadnom spise, dokonca odvolanie v konaní sp. zn.: 23 Er 8235/00 sa v spise vôbec ani nenachádza. Táto skutočnosť je momentálne predmetom šetrenia príslušnými orgánmi.

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že k pochybeniu došlo na strane súdu, pravdepodobne nesprávnou manipuláciou so spismi, dôsledkom čoho mi bolo súdom odňaté moje ústavné právo na prejednanie veci súdom.

Skutočnosť, že odvolanie, resp. odvolania boli podané na poštovú prepravu včas, dokazuje aj vyjadrenie Slovenskej pošty zo dňa 20. 09. 2007, v ktorom konštatuje, že predmetná poštová zásielka bola podaná dňa 07. 03. 2007 a že ju dňa 08. 03. 2007 prevzal splnomocnenec Okresného súdu v Prešove.“

Podľa názoru sťažovateľa mal krajský súd vec prerokovať a rozhodnúť v súlade so zákonom a nie mu odmietnuť prístup k súdu, čím podľa neho malo dôjsť k porušeniu označených základných práv.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné právo na prerokovanie veci súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli uznesením krajského súdu sp. zn. 2 CoE 10/2007 z 27. augusta 2007 porušené, zruší uvedené uznesenie a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a zaviaže ho nahradiť mu trovy konania v zatiaľ nevyčíslenej sume.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej predmetom je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom v petite sťažnosti sťažovateľ za porušovateľa označil krajský súd a jeho uznesenie sp. zn. 2 CoE 10/2007 z 27. augusta 2007.

Z informácie poskytnutej ústavnému súdu okresným súdom vyplynulo, že namietané uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 18. septembra 2007. Ako vyplýva z obsahu sťažnosti, podnet sťažovateľa z 18. septembra 2007 na podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom bol krajskou prokuratúrou odložený prípisom z 26. októbra 2007.

Pri posúdení sťažnosti vychádzal ústavný súd z § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný návrhom. Viazanosť návrhom platí zvlášť pre petit, čo znamená, že ústavný súd rozhoduje o porušení základných práv a slobôd v rozsahu, ako ho vymedzí sťažovateľ v návrhu na rozhodnutie ústavného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že ochrana základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je poskytovaná proti konkrétne vymedzeným porušovateľom označených práv a slobôd, ktorí majú právomoc (kompetenciu) konať a rozhodovať o otázkach spojených so základnými právami a slobodami v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy. Je na sťažovateľovi, aby v sťažnosti uviedol konkrétny orgán verejnej moci, ktorý je v jeho veci oprávnený a povinný chrániť základné práva a slobody v rozsahu vymedzenom konkrétnymi všeobecnými záväznými právnymi predpismi, predovšetkým zákonmi, a jeho úkony, ktoré namieta (§ 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ v návrhu na rozhodnutie ústavného súdu v súvislosti s porušením označených základných práv namietal rozhodnutie odvolacieho krajského súdu. Žiadal ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Keďže v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone - čo nie je tento prípad), aj pokiaľ ide o označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili základné práva alebo slobody, ústavný súd ďalej preskúmaval a rozhodoval o sťažnosti len v tom rozsahu, v ktorom sťažovateľ namietal uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 CoE 10/2007 z 27. augusta 2007.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu poskytnutie ochrany konkrétnemu právu alebo slobode v konaní pred ústavným súdom v zásade nie je prípustné, pokiaľ ten, kto má v úmysle sa jej dovolať, najprv nevyčerpal všetky účinné opravné prostriedky, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecným súdom (IV. ÚS 201/04). Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd, tak ako sú uvedené v druhej hlave ústavy, totiž nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (napr. I. ÚS 42/00).

V okolnostiach prípadu namietaným uznesením sp. zn. 2 CoE 10/2007 z 27. augusta 2007 krajský súd odmietol odvolanie sťažovateľa proti výroku uznesenia okresného súdu sp. zn. 23 Er 4053/99 z 15. februára 2007 o náhrade trov konania ako oneskorene podané, keď vychádzal zo skutočnosti, že odvolanie bolo sťažovateľom podané osobne 8. marca 2007 (po uplynutí lehoty na podanie odvolania).

Podstata sťažovateľových námietok spočíva v tom, že odvolanie proti uzneseniu okresného súdu podal na poštovú prepravu v rámci odvolacej lehoty, konkrétne 7. marca 2007. Okresným súdom bolo odvolanie prijaté 8. marca 2007, čo vyplýva z pečiatky a podpisu splnomocnenca okresného súdu na obálke, ktorú deň predtým sťažovateľ podal na poštovú prepravu. Sťažovateľ tvrdí, že „... *k pochybeniu došlo na strane okresného súdu, pravdepodobne nesprávnou manipuláciou so spismi... Odvolanie bolo podané včas, Krajský súd v Prešove sa ním mal zaoberať, čím by mi nebolo odobraté právo na súdnu ochranu.*“. Podľa názoru sťažovateľa odmietnutím odvolania krajským súdom ako oneskorene podaného mu bolo „*odňaté ústavné právo na prejednanie veci súdom*“.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 102/04) odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa vykonaným dôkazom i k právnej stránke veci a pod). Z obdobných právnych názorov vychádza aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutia sp. zn. 5 Cdo 102/01 z 27. septembra 2001 alebo sp. zn. 5 Cdo 93/2000 z 25. októbra 2000).

Znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré by inak mohol účastník pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený, je vadou konania v zmysle § 237 písm. f) OSP. Takáto vada zakladá prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, pričom dovolací súd musí na ňu vždy prihliadnuť.

Z uvedeného vyplýva, že medzi namietaným nedostatkom postupu krajského súdu v konaní sp. zn. 2 CoE 10/2007 a jeho uznesenia z 27. augusta 2007 a odňatím možnosti konať pred súdom z hľadiska § 237 písm. f) OSP nie je taká absencia súvislosti, ktorá by vylučovala uplatnenie tejto námietky ako dovolacieho dôvodu, a tým vylúčila právomoc dovolacieho súdu. Posúdenie tejto námietky ústavným súdom v situácii, keď sťažovateľ sa neobrátil na príslušný dovolací súd, t. j. nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol (sťažovateľ namiesto toho zvolil podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálnej prokuratúre), by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. júla 2008